

Bomhaj Bóh!

Cíklo 30.
28. julijs.

Létnik 11.
1901.

Szerbiske njedželske lopjenka.

Wudawaju šo kózdu šobotu w Szmoslerjez knihicízhejetni w Budhyschinje a šu tam dostacž sa schtwórtstetu pschedplatu 40 np.

8. njedžela po šwjatej Trojiz.

Mat. 15, 1—14.

Wérne kscheszijanstwo je wéz wutroby. S tym njeje prajene, šo kschesziyan šwoj rojom njezmé trjebacž, šo dale wobhonowacž a hlibische pósnače kscheszijsanskeje wérnoſeže ſebi dobheč. Wschak našch knjies ſam naž k temu pohnuje, hdijž praji: „Wobhonicze ſo w pižmje, ſo bychu woni tebie a kotrehož ſy požlał, požnali.“ A Pétr napomina naž: „Moſeže w hnadle a pósnaču naſcheho knjesa Jezom Chrýſta.“ Kaf lubosne je, ſo wot kscheszijanow na Veroje rěka: „Woni wobhonichu ſo wſchědne w pižmje.“ Ale ſchtóž chylk kscheszijsanku wérnoſež jenož ſ rojomom wopſhijecž, tón ſ dwelowanju njeby won pſchischoł a jeho duſha by tradala, hdij by tež bohate wjedzenje mél. Né, wutroba dyrbi ſapſhijata byž. Wſchitkim liwkim dyrbi ſo pſchiwolacž: Wſmježe móz evangelijs do wutroby horje a wy budzecze ſhonicž, kaf mózne a žohnowanja polne je, kaf wutroby wobsvoži.

Wérny kscheszijan dyrbi pſchede wſhem pobožnu wutrobu mécž, kotrež wjeſele je, Bohu pſchiblufcęz a jemu blužicž.

Hijo w Israelu dyrbi Bóh pſches rt proſety Jefajosa ſkorječ: „Tón lud ſo ſe mni pſchiblizuje ſe ſhwojim rтом a ežesći mje ſe ſhwojim hubomaj, ale jich wutroba je daloko wote mnje.“ Drje ſa ežas Jefajosa njeje po brachowało na woporach a modlitwach, ale tón, kif na wutrobu hlađa, a kif eže wutrobu mécž, njeje ſ tym

hiſheče ſpokojom, ale ſkorži: wutroba je daloko wote mnje, njeje pódla, hdijž woprujecze, hdijž ſo modlicze. Tu ſamu ſkoržbu wupraji našch knjies w naſchim wotdzéleju pſchecžiwo Farijeſkim. Woni ſe wſtej ſhwérnoſežu na to dixeržachu, ſo Bože ſlužby, wopory a róczne čaſhy zyle po ſakonju ſo wotměwachu a teho dla běchu ſam hiſheče pſchikajſje dali, pſches kotrež chyžchu doſpolne dopjelinenje ſakonja dozpěč. Alle hač runjež tak wjèle ežinjachu, dha to tola jenož ſ hlowu, ſe rtom a ſ rukomaj ežinjachu, jich wutroba pak ujebeſche pódla.

To je ſa naž k napominanju pižane. Kraſna wéz je, hdijž jena woſada pilnje ſhwaje Bože ſlužby woprytuje, a naſche ſerbiske woſady maja hiſheče tutu kħwalbu. Ale ſtlyſh: twoja wutroba dyrbi pódla byž, hdijž pod ſyfkami ſwonow do Božeho doma ſaſtupiſh, hdijž ſe ſhromadženej woſadu kħerluſche ſpewaſch a ſ kħwalbu a ſ džakom, ſ proscheniom a dobroproſcheniom pſched Boži trón ſtupiſh. Twoja wutroba dyrbi pódla byž, hdijž ſo na pređowanju tebi Bože ſlowo wuloži a na tebie ſo naloži. A ſ wutrobu pódla byž, to rěka: wutroba dyrbi pola Boha byž. Tego dyrbisih pſched wožomaj mécž, ſ nim rěczeč, na njeho požluchačž, jenož jeho mécž chyž. Wjeſele dyrbi tebi byž, Bohu blužicž, ſo prajich: Kaf lubosne ſu twoje wobydlenja, knježe Bebaoth!“ „To je moje wjeſele, ſo ſo k Bohu modlu a ſhwaju nadžiju ſtaju na teho knjesa!“ Hdijž maſh taſku pobožnu wutrobu a ſo tak Bohu podaſch, ſo proſidny ſ Božej ſlužby domoj njevrdejſiſh, ale troicht a móz, mér a hnadi ſobu bjerjeſh.

To je wérne křesťanstwo, dokelž s Bohem kwoje živjenje řasač, jo bychu po Božích puežach khodžili a čimili, schtož je pravé czerpa. Ale niz jenož pobožnu, ale tež pošluchnu vutrobu řeší Boh žada.

Harisejszy widżachu winu ujśwobóża żywego luda na
njepożłuschnoscę p'shceżiwo Bożim kaſnjam. S tym mějachu
dospolnje prawje a tež s tym mějachu prawje, so jejniežki
frēdi k wobsbożenju żywego luda a požłuschnoscę
p'shceżiwo Bożim kaſnjam widżachu, p'schetoż Bóh ham
praj: „Tym, kiz moje kaſnije dżerża, ežinju ja dobrotu
hacż do tawşynt stanow.“ Ale město teho, so bychu ſo
w dżecęzajej požłuschnoscę na Boże kaſnije dżerżeli, p'schi-
ſtajichu wſchelke człowiske wuczbų k tutym kaſnjam. A ſchto
bęſteſe ſzczehwѣ teho? Tutych człowiskich wuczbów dla
p'shceſtupichu Boże kaſnije, wuczachu n. p'sh., so je lepje,
Bohu wopoz p'schinjescz, hacż uana a maeżet podpjeraeż.
A teho dla je jara wažne, so naſch ſkijes runje na
ſchtwórej kaſni Harisejskim dopokasuje, tak Boże kaſnije
kwojich wuczbów dla p'shceſtupja. Tuta kaſnija nam jednore
naturskie p'shichlusknoſcze wſchēdneho domiſazeho žiwjenja
prjödkdżerzi. To dopjelnież, je Boża wola. S tym ſo
požłuschna wutroba wopokasuje. To ſkluscha k wernemu
kſchecſzijanſtwu.

Wy hośpodarjo, taż ujedzelske a świąte dny w Bożym domie swoju Bożu ślużbu święczenie, tak macze też domach wstępnie Bohu ślużic. A hdyż domach wasche pśchluschnoscie dopjelnicze a waschemu domie derje p'jódłstiecie, dha s pożłuschnej wutrobu Bożu wolu dopjelnicze, a to je też Boża ślużba. Wy hośposh, hdyż seże po Bożej woli pomożniz waschim mużam, hdyż jako pobożne maczerje wasche dżeczi s temu krajnej pokaujiecze, hdyż s pełnej ruku we waschim domie skutkujecze, dha je to też Boża ślużba, dokelż s tym Bożu kašnju dopjelnicze.

Wy synojo a dżowki, hdyż wchędnie pełnię dżelače
a s dowérnej myßlu píches waschu pomoż waschimaj
starschimaj tu prózu farunacę phtacę, kotoruž fu i wami
meli, dha je dopjeluienie tuteje dżeczążej poßlußchnoſeże też
Boża klužba. Schtóž mjes wami stareho schédziweho
nana abo khoru bědnu macz domach ma, tón niewobhladaj
jeju jako wobeżnoſę, ale praſ ſebi: Bóh je jeju mi dal
a wostajil, ſo byt jemu na nimaj klužil. W taſtej
poßlußchnoſezi pſchećzivo Bożej kaſui, w taſkim klužnym
dopjeluienju naſichich pſchißlußchnoſežow we wchędnym a
domiazym žiwiennju ſo wěne kſhefcijanſtwo wopokuſuje.
Wěrtnym kſhefcijanam je radoſę, Božu wolu cžinię, a
kaž naſej krujeſ praſi: „Moja jędz je ta, ſo byt cžinił
tu wolu teho, kiž mnie poßlał je,” tak woni praſa: „Twoju
wolu, moj Božo, cžiniu ja rad.”

Hamjeit.

Prezjowanie po Bojim piśmie

960

taże myślę nadeniedziech, Boże słowo czytajo.

Podává živětný čítač „Pomhaj Boh-a“.

1. dnihi Wojskowe, 24. staw.

(Bokarżowanie.)

A Laban a Bethuel džeshtaj poštracjowajž: Hlaj, tu je Nebekta pshed tobū, wjmi ju a dži, a njech je twojeho knjeza synowa žona, kaž je Anjes džyl a ręczal.

A ſta ſo, hōz Abrahamowu wotrocz te ſłowa wužlyſcha, poſhili ſo hač ſe mi pſched Knjeſom, ſo by jeho kſwaliſ ſa dalsche dobre poſtraczowanje po preñim dobrum ſpočatku.

Wotrociskowa pobożność zmęczyła nam so to, woprawdze, kaž bęsche Bóh jeho ja to powołał, jo je Abraham swojemu domu

ťaťať, so bych u po Božích pucičach chodžili a činili, štož je prawe a ſdobne.

A Abrahamowym wotroczęt wuczeje potom hłebornu a słońcu
psychu a schaty, kaž bě waſchnie, ſo nawożenja hwojnej ujewieječe
dari, a da je w Isaakowym mjenje Nebeszny. Ale jeje bratrej,
kotryž bě zyłe rostřečzowanje wodžil, da won drohe węzy, plody a
druhe poſlady ſi Kananejskeho kraja.

Wschę dżenż je waſchnie w Persiſtej, ſo nawoženja pſchi
klubjenju drohotym ſchlewjer ſ czeſwnejeneje ſidy dari. Wſchę tute
mjenowane drohotne węzy mózgęſe ſebi starý wóz Abraham lohko
nakupowac̄. Wot njeho njebé jara doloko do Fönizifteje, hdżęz
ho ludžo hijo ſaſtarſku ſ wikowarſtwwom naſadžowachu; podla
teho czahachu tež karawanę pſchelupzow pſches Kananeſſi troj do
Egiptofteje.

Tak hwoju naležnosć wkonjawschi jēdžesche a pješte wón
i mužemi, kotsj s nim běchu, a wosta tam piches nōz. Nano pak
stanjwoschi džesche wón na puc̄ hotowy: Buscheže nje, jo bych
k mojemu knjesej czahmyl, so bych po mžnoſeji boryš ſažo k njemu
pſchitoh.

Alle jeje bratr a macz dzechstaj: Njeh wischak holza pola naß wostanje dzeń abo dzechacz, so by czas jeje njejewjeszinſtwa i najmjenšha po nečim došpolný byl; potom vorzehnujesch.

Wón pak k nim džesche: Rjesakomđeže mje, pschetov řenjese sbožo dał k mojemu pucjež a je moju naležnoſć tak khetse k dobremu kónzej dovjedt; teho dla ujezmuju ſafomđež i tym, io tu dlěje woſtanu. Busheže mje, so pocžahnu k hwojeniu knjesej a jeho i wjeſeſej powjeſču, kotruž uježu, ežim předy a ežim bôle ſwjeſelu.

Krakja skota hñêra wot spocjatka hacj do kónza! Wón ho jézbe njeðótkne, doniż njeje swoju poernjenošez wutkonjal; a hdz je ju wutkonjal, njenomże jeho nictó falomdzic, wón dyrbí ho k hwojemu knjesej wróbcic, iż wó by jemu hnadu powiedził, kotrúž je jemu Boh k jeho pueżowanju svujeżil. Kajka nježebieciwosc, kajke jazpicze hwojeje woħoby, kajke woporniwe podacze do hwojeje klužby a ja hwojeho knjesa!

Haj, wón by wjeździe dny méez moħi tu w Bethuelowej
ħwósbje; ale wón wé, kaf żedziwje jeho knies ċakha na wulħad
runje tuteho pucżowanja. Tęho dla tħże po mħażnejx khets jeho
stixxniu staroċiż pseħewobroċċiż do dżaknejje wjeħellosče.

Duż dżachu woni: Sawokajmy holzu a woprasznejny ho ju, iчто вона до тего праји.

A woni sawołachu Rebektu a dżachu ī njej: Chzeich ī tym mužom czaħnejez abo dyxbinu tebjie posdżijscho fa nim pôzlaeż? Roħsudżiwschi ho na meseże, sejto ma cjinież, wotmolwi wona: Haj, chzu hiċċeġe dżenja ī nniem czaħnejez.

Wo tym s' zyla neje ręz, hacz by żebi wona Izaaka wišala. Do teho je wona hizo wczera s' tym swolila, so je wotrocławie nawiżeńske dary pschijala. Tu jedna zo jenož wo tym, hacz by fundom kobię czechunka gbo halle wosdilischy.

Tęż pośródziemskie położę što, so bę wona stajnie hnydom rosz-
hudżenu, jo mjeesche krtu wolu pschi wschém stutkowanju. Tak
despolnia wona kraknje Haakowe waşchutie.

Tak puszczyli woni Rebekku, kwojui žotru, a jeje dôjsku Deborah, i Abrahomowym wotcožkom a i jeho mužem.

Hebrejske maczterie czechachu s wjetsha hwoje dzeczi same;

hdjež pak ve hdj w hwojbje dosta trébna, tam wosta wona hwoje žive dny w domje a mješte s wjeticha czejne stejsihežo. Tajte dójki psichewodža hiſcheže dženska w narauščich krajach wojebjie wojeblne ženske a jim dostowa ho wojebita czejež.

A pożehnowału Rebekę a dżachu f' niej: Ty by naszą żona, a teho dla wjeżeliny ho, hdźż ho czi derje pónidże; rosořež ho psches twojich potomnikow do wiele tyħaż frócz tyħaż, a twoje kymjo wobħydha wruta kwojich njepiċheżelow.

Psches Boże wjedżenje siednoczi ho jich pożoñnoważe pszechę se żoñnowaniem, Abramowemu hymienju blubiemu. Tole żoñnowanie je po hebrejskich słowach krótki pschedkherluft; pschedotż wschudźo tam, hdęż bu wutroba psches wyjścze, nad wjchodnożu pośobhoważe faczue sahorjena, tam wolutwachu ho tajte czueja se fastariskeho czaja hem w sletowazych wubranych słowach, w nawiannych skadach i nasynkami.

S tajlim pozrowniem wuhotowana stanu Rebeka je
kwojimi holzami, fotrę jej pódla dójfi żobu dachu, a wona syny

ho na wjelsluda, so by czahnyka s wotroczkom. A won wsa Rebekku pod hwoj slykt a czehnjeche prjecz.

Won wjedzeche njevestu po hamym puczu, po kotrejz bę nędzy Abramam i Haranam czahnyk. A jfocznje mjejdje tez Rebekka sapomnicz hwoj lud a hwoj wotzovski dom; tak bęsche tez jeje wuczoh czah Abramamowu.

Pschichedshi do Hebrona saſta tam wotrocz, so by hwojemu knjesej roſprawu podaſ, potom pak dzęſe pucz 18 mil k połdnju, hdyz bęſehe hebi Isaak bliſko pschi Hagarinej studni hospodaſtwa, njeſtotwiane wot nanoweho, jaſožil.

(Potraczowanje.)

Hdy ſy bohaty doſc̄?

Nan ho hwojego maleho hyna praſchesche, kotrejz jemu wo poſkładach hwojego bohateho pscheczelu powiedzaſche: „Hdy by bohaty doſc̄?” „Hdyz mam, 1000 toleć,” ſnapſcheczini hóz po hwojnej dzęſzazej myhli. „O ne,” bęſehe wotmowljenie. „2000?” „Ne!” „Ale potom milijon?” S tym myhlesche ſebi hóz, so je na nanowe praſchenje promje wotmowlisk a ſpodźiwajlo na njego hładosche, jato won ſaſo „ne” rjeſny. Duż roſjaſni jemu nan: „Hakle tehdem ſy bohaty doſc̄, hdyz masch neſchtō wjazy haſz masch. A to ſenje njeje. Pschetož masch-li 1000 toleć pscheczesche hebi 2000 a masch-li 2000, potom žadach hebi 3000 a tak dale. A hdy by k milijonom pschiszu, by hebi wjazy žadaſ a ſkonecznie zvly hmet wobhędzcę dżaz; a hamo potom by ho tebi ſchlo, faž Aleksandrij Wukennu, kotrejz ſo ja druhiemi hmetami roſhladowasche, so by je ſa ſebie dobył. To je poſteče mamona, ſo duſhui njeſmeruje, ale pscheczo ſ nowym hłodom napjelnjuje po tym hłowie: „Czim wjazy ma, czim wjazy thze méez.” Ale ja hebi myhli, ſo ma ſónle hóz mjes doroszonymi wjele runje tak myhlaſznych faž won.

Wondano namakachu w horach psched królikim namakaneho ſtothe kraja dweju ſlotophtarjow w lódze a hneny hproſinjeneju. Jedyn psches 70,000, drugi 100,000 dollarow winoſteho ſlotu pschi hebi njeſesche. Sichto pomhaſche jumaj to ſlotu? Besztaj wonaj něko bohataj doſc̄? Próch je próch, a hdy by wot ſlotu abo něcejeho druheho był? Kaf prawje praji Jeſuſ (Euk. 12, 15): „Nichto njeje ſiwy wot teho!” O tñ wbohi ſlotophtarjo, ty wbohi czlowiecze, kaf hubjenie dyrbjal ty ſawutlicz na czèle a na duſhui i twojej rufi połnej prócha, hdyz njeby wobſtajniſche poſkłady hromadzil, faž doſko je czaz! Tamny nowy ſlotu traj psches ręzny Hudson a Alandy w Alaski leži w połnoznej polaſkej zonje a ma nimale 8 mēzozow frutu hymu. Mało wobydlerjow na hymu ſwuchenzych Indianſtich tudy psches žadnu ſwetinu ſedy zyrobu namaka. A netko je tam faž bajfa, faž by wſhito psches fuſtlaſte ſlotu pschemenjene bylo: hroatnje naſta město Dawson, Byty i hosczenzami a rejuwanſtmi lubjemi a druhiemi ſawieſzennemi, ale tez hmetertne město, hdyz hico psches 2000 ludzi ſpi, tiz hwoje wěſte powołanie woſtajiwski, hwoju wótezinu wopuſteczinu a netko hwoj pschichod a ſiwojenie naſtajich, ſo bych u wopodlinowych hamochinach hymneje połnozny hwoje ſbože pvtali w czelwienym ſtoge. A žadyn nječjuje, hdyz je bohaty doſc̄. A ſichto dadža hebi placzic ſon czewojenym próch — jenož rjamicz honow ja pschichod dla! Sichto moja woni ſnejſez a pscheczepic w tamnej trutej hymie; ſelfo budże jich podležerz psches hłod a horo, hymu a ſmierſ! A to wſchitko ſejſteho prócha dla, „njeſteſteho” mamona dla! Haſz ſlotu a ſlotu próch ſeniczku czlowiſtu duſhui na dnu hudzenia ſumožę? (Zefanja 1, 18.) Haſz budža wſchitko te milijony, kotrejz ſu w połnozny a połniju, ſ konju a ſ wjeczoru wot ſlotophtarjow na hromadzene, ſhubjenie ſelfo woporow, ſhubjenie njeſličomnych czlowiſtich duſhown pschiszcę?

Sichto pak to ſtar, lubych czitarjow, tiz wy tola ſa ſlotom njeruſeče a tez ſenje rjez njebudzecze, ſluživo ſo po ſtarym pschiblowie: „Wotſai w kraju a ſiwy ſo ſ prawdu!” A runje teho dla, doſekl dyrbimy poſkłady hromadzic (Mat. 6, 20.) dyrbil naſi njerom ludiži wubudzic a wueſic, ſo bychmy prawi ſlotophtarjo byli. Kaf wjele jich je to wulke praſchenje Mat. 16, 26. ſrojmiſo? Kaf wjele jich te poſkłady ſnaje, hdyz ani paduſki ſo ſa nimi njeſkopaja, kotrejz ani hmetere ſymna ruka nam wutorhuiſez njeſmožę, ani ſzczelanoſez, ani wobhędzeniſtro, ani czejſ, ani hmetere wjeſele a ipodobnoſez, ale Jeſuſa? A jeho poſkłodz je poſkłodzna dyžli ſlotu ſzrka w Amerizy a diamantowé poſa w Afrizy; a bohatſtwa jeho poſkłodzonych konorow njeſku ſloty próch, ale njeſchodne ſukla. Wo tym ezi wbohi niežo njeſedža, kotsiſ

w Klondyke hwoje ſiwojenie ſa ſloty próch wostaja, abo kotsiſ poſa naž ſbože a mēr hwojeje diſte ſwotkownemu wužitkej wopruja abo ne ſeniki próch pschedadža abo woni hwoj blud hakle ſi wulki mi bohoſzem pſhnoja, znano hdyz je poſdze. My pak, ty a ja, tiz ſiwy husto ſkub ſpewali:

Kaf kafne ſamōženje

Moj Jeſuſ ſa mnie je!

My ſaneho ſamolwjenia nimam, hdyz my ſhudzi, ſlepi a noſy wostanjeny. Ach, ſo bychmy hebi huceſzho to praſchenje ſtajili: „Hdy by bohaty doſc̄?” a ſo bychmy tez to prawe wotmowljenie namakali!

Wſchelake ſ bliska a ſ daloſa.

— W ſeerbach pobrachuje na wuczjerjach, doſekl jich pschedato ſe ſeminara wulhadža. Tak hmy pschedeo ſaſo ſkorzic dyrbijeli. Kaf mohlo ſo teſte nuſy wotpomhač? to je praſchenje, kotrejz naſchu wutrobu huije. W předawſtich lětach ſo ſtarſchi wotraſciez dachu, doſekl ſo jich dzęci na ſeminar njeſchimajachu a bujenož mała liczba Sſerbów na Budyskim ſeminarije pschimowata, na drugi ſeminar pak hwoje dzęci dacz ujemózachu, hdyz będu pruhowanje wobſtali, ale wobmjeſowaneje liczby ſo pschimajach w Budyschinje ſaſtupic ujemózachu. Nadejponunje nam pschichod lěpsche wobſtejnoſeze pschimy. ſe temu pak je tez trjeba, ſo ſo ſtarſchi w prawym czaju roſjudža, hwojich hymow na ſeminar dacz, ſo bych u putry derje pschedutovani byli. Duż je nětko hico čož, hebi na to myhli. A woſebje ſu pschichodne jutry dobre wuladu, ſo ſo wjazy Sſerbów na Budyski ſeminar pschimowimje. Dla wuczeksie niuj mjeniuj wěſte ſeminary, ſožde lěto drugie, jutry hiceſe jukroč ſelko wuczomzow pschimajau faž heval, ſo ſo ſchestej rjadowni hiceſe parallelna (poruna) rjadownja ſaloži. Pschichodne jutry to na Budyski ſeminar trjechi, tak ſo ſo tu dwójna 6. rjadownja ſaloži. Duż ſu wuladu dobre. A wy, libi ſſerbia, wuczeksie tule dobru ſkładnoſe, waſchich wobbarjemych hymow tam pschimy, ſo ſo wuczeksie niuj w pschichodze wotpomhalo.

— Na drugie wuczeksie měſtno w Kettligach, kotrejz ſo wpróſdni, doſekl ſo knies Krauſa na wotpočink poda, je ſo knies wuczeksie Schudak w Bóſchizach wujwolit. Drugi wuczeksie ma w Kettligach ſi džela tez zycwijsku hlyzbu jaſtarac̄.

— Žně ſu ſo ſapozkale a ſita ſo dom ſhowaja. Ratař je ſo w pocze hwojego woblicza prozowal, a Boh je hwoju ſhonorowazu rufu nad ſahonami džeržal, ſo možemy wjeſzeli domoſ ſhowac̄, ſchtož je nam jeho ſchęzdriva ruka wobradzila. Nětko pak chjem ſebi tez idžerzez, ſchtož bu nam wobradzene. Pschetož ſožde lěto hlyzhu, ſo je Bože dopniszezenje, ſo ſo domoſ ſhowane žně psches woheń ſniča a ratař pschi roſpadnach hwojeje nadžije ſteji. Duż je tez pschimajnosc̄ ratarja, ſo ſo tez po hwojim ſamowjenju pscheczino ſtejſe ſchodzi wobarnuje a ſo hwoje žně pola ſawieſzazeho towarſtwa ſawieſeſi. Husto ſo to pola mjeniſtich ratarjow ſakomdži, a woni ſu czim hlybſho trjecheni, hdyz jich potom njeſbože potrjechi. Duż njech ratarjo njeſkomdža, hebi hwoje žně pscheczivo ſchodzi ſawieſeſi dacz.

— Po wulkej horzecze ſu ſałohne njeſedža ſathadžate. Lujiza je Bohu džal ſi wjetſha ſathowana wostala, ale i drugich ſtron naſcheho wotzneho kraja ſrudne powjeſeſe pschihadžejo. Se Strahwalde pola Lubija ſo psche, ſo je njeſedža na poſkładach hyczinilo, ſo je blyſk do běrnjazeho poſa dyri a běrnjazmietal a w ſehu ſchtomu roſſeſzepic. W Kinsborku blyſk do hrobu dyri, tola njeſapali. W Vogtlandſtej ſrajinje krupy wulſu ſchodu načzinichu. Sichtomy ſu ſi ſorjenemi wumalowachu. Poſa Liegnizy blyſk do malinſteſſe ſabriſti dyri a brožen ſapali. W Salzmedellin wokrjeſu ſo nimale dwē wky do popjela pschede wobrocziſtej. We Wiersdorſje blyſk do topoſa (people) dyri. Wot jow ſo woheń na Wiczaſe a hukodne twarjenja roſſeſeri a ſa poſkładu ſyła wjeſz w plomjenjach ſtejſeſe. Woda pobrachowasche; 29 twarjenjow ſo ſpali a wjeſe ſlotu w plomjenjach ſon wſa. W hamym czazu ſtejſeſe wjeſz Saalfeld w plomjenjach, doſekl blyſk w wſchelatich měſtach dyri. Wobydlerjo będu wſchē ſoſtrōjeni a dwē ſonje mňeſtej ſo ſi wulkej prózu hmetere ſulhownac̄. Wotpalido je ſo 16 twarjenjow. Poſa Frankfurta ſo dwē ſonje na poſa ſi blyſkem ſarafyſtej. Poſa Wamburga krupy žně ſuviſi a w bliſkoſi ſeki. Inn krupy padachu, lódowé ſtruci ſi em doſke a ſi em toſte. — To ſu ſrudne powjeſeſe. Boh džazl naž psched ſakli njeſbožom ſathowac̄.

Przedny hacj woni wola, chzu ja wotmolwież.

W lęże 1828 běsche ſebi njebohi król Wjedrich Wylem III. pruski nowu ſlamal. Duž ležesche w nozy we łóżu a njemžesche ſ boleszem ſpacz a myžlesche ſebi: „Schtó je mi w živjenju najnjepſcherzelníſho napscheſzivo ſtupil a mje nojborje ſramil. Temu chzu ja wodač ſ jemu wjeſele ſeſimiež.” Duž jemu do myſlow pſchindže, ſo drje je to wjſchł Waffenbach, kothž běſche dla hanjozych višmow krajej vižmnych, k twierdžiſuje na čazh živjenja ſahudžen. Won ſ dobom wukauſju wuda, ſo by ſo Waffenbach puſchel. Tón pak běſche hižo 10 lét doſho na twierdžiſuje Glaž w Schleſynej ſatv ſedžal a běſche w tym čazhu wiſchitko ſpytał, ſo by ſaſo hwovodnoſež doſtał. Ale wiſchitko běſche podarmo bylo. Duž wjſchł jedyn džen w natwaroſych ſnihach hſtoriju džinucho wukauſju modlitwnej czitaſche. To jemu na wutrobu padže, ſo hiſcheze ſo ſenje k temu Anjeſej tych knjeſow wo ſmoje wukauſju njeboſche woſak. Won hmydom na hwoje koſlenia padže a modeſche ho nutenje k Bohu, hwojeniu wumžiſtej. A — na druhi džen doſta roſtaſowat twierdžiſium kralowu wukauſju, wjſchka puſchel. — Žow ſo ſaſo to głoſo wérne wopokaſuje: „Przedny hacj woni wola, chzu ja wotmolwież.” — Pſchitož Varlin wot Glaža něhdžo 30 mil ſdalene leži a kralowa wukauſja běſche potajkim wudata, předy hacj ſo won modeſche.

Žitne ſtwjelzo.

Na wěži we Wulich Léžnizach je ſwón, kothž je ſo na džinwe waučnu doſtał. Doſho běſche zyrkvi druhu ſwón pobracho-woſak a hrédki woſadu njeboſhachu, taſki ſwón dželacž dač. Duž widžesche kantor Wohuwer Hayn, jako kemiſki džesche, na kerchowowej muri rjave ſelene žitne ſtwjelzo ſe ſchěſz kložami, kothž ſymjetne ſorniſechlo bu tam najkerje wot ptačka donjeſene. Kheſfje hōdnemu wuežerje myſhl pſchindže, tele kložy móhle hrédki ſa ſadany ſwón dač. Zako bě ſchěſz kložom ſefrawiemych, won te jorna hvedomliwie hromadžesche a je hiſcheze w tym hromnym lěcje do hwojeſe ſahrody woſy. To wopjetowasche na nowe lěto a jako běchu ſiň pſchejara bohate, doby někotrych buron ſ dalshemu wodželenju role. Tak miny ſo 8 lét, hacj wumoschł požlednič ſnjow telko pſchinjeſe, ſo móhle ſebi ſo malym pſchinioſchom wot woſadu dawno ſadany ſwón 15. oktobra 1729 poſhweciež. Kek je ſwón nastal, je do ſwona ſalate, a tež ſitne ſtwjelzo ſe ſchěſz kložami njeboſrahuj.

Wotpoſaſanie wužmewza.

Pějnječ Wieland mějſeſe něhdž ſ thěžorom Napoleonom I. roſrežowanje wo wěrojeſi kſeſeſzianſkej wěry. Wieland pſche-čiwo thěžorej wěrojeſe wěſeſenjow ſafitowasche. Taſlo pak ſo tamny jemu wužmja, ſo Wieland pſchego bôle ſahori a powoſaſche ſo ſloučenje na wěſeſenja Khrystuſha a jeho japoſchtoſow. A won wiſchitko ſe ſamymi kložami japoſchtoſow wuloži a poſaſa, ſak wěſeſe je Khrystuſh ſam hwoju ſhmjerč, haj, koſku ſhmjerč mějſeſe, do předka praſit. Napoleon ſo ſhmjerče a čiſte praſi: „Ja njeverju, ſo je hiž ſadyn Khrystuſh žiwy byl.” Na to Wieland wěſeſe a roſzudnie wotmolwi: „Duž ja njeverju a ſ najmjeniſcha ſa lěto wjazy niž, ſo je hiž ſadyn Napoleon žiwy byl.” — Duž dyrbieſche thěžor wěrojeſe pſchypouſacž wotſie ſawoſaſo: „Derje, derje.”

Khrystuſh ſa naſ.

Pobožny předak Boos, kothž tak rjenje wo „pravychenjenju ſ wěry“ předowasche, běſche předy ſtruchy, ſrudny. Jedyn džen ſwón khoru wopřa a jalo widžesche, ſo běſche to pobužna a použna duſha, rjekut ſwón ſi njeſi: „By dže móžeſe prawe čiſte a ſběžne wumrieſe?” Wona ſo wopraſha: „S wotſal to?” Boos wotmolwi: „Dokelž ſeje pobožuje žiwa byla.” Dha jemu khoru wotmolwi: „By ſeje mi prawy měſchik a rjamy trojčat! Hđze dyrbjato ja pſchiniež? Kek móhla ja pſched Božim ſudom wobſtar, hđzež manu wotmoſujenje dawacž wo ſběžnym njewužitnym kložowje? Tu, na Jeſuſa, mojeho wumžiſta móžu ja ſtrójſtne wumrieſe.” Tele kloža jemu do wutrobu dyrbu. Woſ něka ſwón předowasche: „Khrystuſh ſa naſ.”

Něti ſi wjenja,

ſ někotrych woſebných ſchpruchow ſhvateho piſma wuſiedžene. Rom. 5, 1.

Dokelž ſy prawy čiſteni pſches wěru, dha mamy poſoſi ſ Bohom pſches naſcheho Anjeſeja Jeſuſa Khrysta.

Hđy dha ſy prawy čiſteni? Schto dha měniſch ſ tutym pracheſenjom? Měniſch, hđyž ſy ja w Božim ſudze ſa praweho póniaty, dha woſladaj jenož prenju ſchuežlu ſchwartóteho ſtawa, tam namaloſh, ſo, jako je Jeſuſ naſcheje prawdoſeſe dla ſudžen, ſawěſe tež ja prawyčenjeny ſy. To rěka: doſeſčenjenje a ſjednanje w Jeſuſowej ſtrvi a ſmjerce je poſa mojeho Wótza tež ſa mnje tehdrom hižo bylo. Přaſchel ſak ſo: hđy ſy to ſhoniſ, ſo ſy pſched Bohom prawy, ſo ſy wodač ſrěchow doſtał? wotmolwiu či: Tehdy, hđyž ſy wěriſ. Pſchetož doſeſčenjenje a ſjednanje je ſa wiſchitkých hotow, jenož ſo někotry čloujek to wěri, někotry paſi niž, někotry k tajſejer wěrje ſaže pſchindže, učkotry paſ poždiſiſho. Na ſjednanju to njeleži, ale na wěrje. To tudy ſjawnje ſtej: Šomy prawy čiſteni pſches wěru. Něk njech ſo tež praſham: wěriſh dha, ſo ſy prawy čiſteni? Šda ſo či egeſko byz, tak ſ dobom na to wotmolwiež? dha praſham ſo dale: Hidžich twoje ſrěchi ſa wutrobu? ſadach ſebi jenož w Khrystuſhu hnadi a wodače? maſch poſoſi ſ Bohom pſches naſcheho Anjeſeja Jeſuſa Khrysta (1. Jan 3, 19), to je: njejima ſo twojeſe wutrobu wjazy a njeſteji we njeſ ſalamane (Rom. 8, 1) a woſiſoržowanje? njeſladaſch wjazy na Wótza w njebeſech taž na ſhodiſta, taž mžke tebie twojich ſrěchow dla do hele ſaſorečiſ, ale hlaſaſh na njeho jako na ſjednaneho Wótza, taž na tebie jako na poſluſhne džecžo ſ dobrohym ſpodbobanjom w Jeſuſu Khrystuſhu hlaſa. Šsy pak tež ty ſi nim ſpokojom? A hđyž mějeſe jeho ty hewak ſa ſuroweho, wěriſh něko, ſo won ſi tobū derje měni? Je tebi jeho pſchitajna a wola lóſcht a wjeſele? taž lóſcht džecža, taž hwojimaj ſtarſhimaj, kotrejuž lubuje, wiſchitko čini, ſchotž ſimaj jenož na wočomaj widži. Duž ſedžbui, luba duſcha! Měmoželch ſwojemu Wótzej nječo wjetſe ſa woli ſeſimiež, hacj hđyž jeho ſsyna to pſche ſi nim placiež dajch, k čeniuž je won jeho tebi dal a ſeſimil, hđyž ſo ſtajne ſa nim ſhodaſh a ſenje bjeſ ſjeho k Wótzej njeſpſhindžej, pſchetož Jeſuſ je tuój měr a poſoſi. A tónle měr placji jenož we nim. Bjeſ njeho móhleſh čini, ſchotž chzech a tak rjenje ſož chzech, to wiſchitko pak nječo njeplaci. Ale njeveriſh ſi ty nihdže, taſ ſubotniſe Wótz na ſsyna hlaſa, a to ſame maſch ty tež ſobi wužiwač, dha ſpytaſ a dži ſi njeju!

Něſhoto k roſpominanju.

Ty nježmjeſch woliſ do wohnja ſtracž.

Woſebny muž Poetius wiđeſe juntkviž ſo jedyn, předy hacj běſche dojedl a modlitwu wiſpěval, ſtanu a čazhce wotencž. K temu praſi ſwón: „Młđi, luby, nječiſ ſola ſaž pſcheradniuk ſudach, ſon tež wot wjeſerje ſtam, hđyž mějeſe kuſt w hubje a wotnudže, ſo by Jeſuſa pſchedal a pſcheradil.”

Hđyž ty pſchestanjeſ ſo ſtaracž, ſo Jeſuſ ſapocžne ſtaracž.

Sjednanje.

Biflop Jan Alexandriſki w ſchetym lětſtotetu ptyaſe ſ mul-ki prožowanjom měr w hwojeſe woſadze ſdžerzeč a wiſchitke ſwady wutrunač. Woſebny we woſadze pak nječaſte nječo wo ſjednanju wjeſeſe. Duž jeho biflop do ſykuje dovydeže a ſi nim wotje „Wótze-najch“ pſevoſaſe. Taſlo běſtaj ſlowa: „Wodaſi nam naſche wimy“ ſpěvaloj, won na dobo mjelečeſe a da tamnenu te ſlowa „jalo my wodawamy naſchim wiñikam“ ſamemu dale ſpěvač. „Wopom ſola,“ praſi na to biflop ſi njeju, „ſchtó ſy ty w tym woſomukenju žałostnich projekt!“ Tón Anjeſe dže praſi: „Njebudžeſe ſi wj ludzom jich ſrěchi woſadacž, dha tež wam njebuđe woſach Wótzej wjach ſrěchi woſadacž.“ — Tele ſlowa wutrobu teho muža trjechichu. Se ſyliſami ſi nohomaj biflopa padže a ſi wutrobu ſo ſe hwojimi njeſticeſe lemi ſiedna.

Mnoſh čloujekovo ſu tajſy ſrěchiniſu, kothž ſo ſlych ſtukow ſekaja, ale jenož jich ſežhwikow ſo boja a ptyaſa jim wuežneſe.